

14 juni 2015 - Voorganger: Bernard Bruning osa

'Open Kloosterdag'

DE STILLE KRACHT VAN GOD

*In ons Westen zijn steeds minder jongere
en steeds meer oudere geroepen;
er zijn problemen rond internationalisering en globalisering,
de economische crisis, de gevoelens van vereenzaming
en sociaal niet mee te tellen.
Deze onzekerheden delen we met veel tijdgenoten.
Maar juist te midden van dit alles
moeten we de deugd van hoop beleven,
de vrucht van ons geloof in de Heer van de geschiedenis:
Hij houdt niet op te zeggen:
'Ben niet bang, ik ben met je.'
Op Hem en niet op statistieken of prestaties kunnen we bouwen:
voor Hem is niets onmogelijk.
In deze hoop kunnen we aan de toekomst bouwen,
waartoe de heilige Geest ons aanspoort,
die grote dingen met ons doet.
Geef niet toe aan de onheilsprofeten
die ons leven niet meer zien zitten.
Blijf met Godsvertrouwen waakzaam en vernieuw jezelf.
(uit de brief van paus Franciscus over het religieuze leven)*

Lezing: Ezechiël 17, 22-24

*Dit zegt de Heer God: 'Dan zal Ik zelf van de top van de hoge ceder een twijgje nemen en dat in de grond zetten; van de bovenste van de jonge takken zal Ik een twijgje plukken en Ik zelf zal het planten op een hoge en verheven berg, op het gebergte van Israëls hoogland zal Ik het planten. Het zal takken dragen, vrucht vormen en een prachtige ceder worden. Daaronder zullen alle vogels van allerlei gevederte nestelen; in de schaduw van zijn takken zullen ze nestelen.
En alle bomen van het open veld zullen erkennen dat Ik, de Heer, een sappige boom heb doen verdorren en een dorre boom tot bloei gebracht heb; Ik, de Heer, heb het gezegd en Ik zal het doen.'*

Evangelie: Marcus, 4, 26-34

*In die tijd zei Jezus tot de menigte: 'Het gaat met het Rijk Gods als met een man die zijn land bezaait; hij slaapt en staat op, 's nachts en overdag, en onderwijl kiemt het zaad en schiet op, maar hij weet niet hoe. Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort, eerst de groene halm, dan de aar, dan het volgroeiende graan in de aar. Zodra de vrucht het toelaat slaat hij er de sikkel in, want het is tijd voor de oogst.'
En verder: 'Welke vergelijking kunnen wij vinden voor het Rijk Gods en in welke gelijkenis zullen we het voorstellen? Het lijkt op een mosterdzaadje. Wanneer dat gezaaid wordt in de grond, is het wel het allerkleinste zaadje op aarde; maar eenmaal gezaaid schiet het op en het wordt groter dan alle tuingewassen, en het krijgt grote takken, zodat de vogels in zijn schaduw kunnen nestelen.' In vele dergelijke gelijkenissen verkondigde Hij hun zijn leer op de wijze die zij konden verstaan. Anders dan in gelijkenissen sprak Hij niet tot hen, maar eenmaal met zijn leerlingen alleen gaf Hij van alles uitleg.*

Overweging

De bijbel houdt ervan de gebeurtenissen in de natuur om te draaien. De profeet Ezechiël ziet de Heer een twijgje plukken van een hoge ceder, een zacht twijgje van de jonge takken helemaal boven aan de boom. Dan zet Hij dat twijgje in de grond op een hoge en verheven berg, er groeien snel takken bij met mooie vruchten. Een prachtige ceder komt te voorschijn op die berg. Allerelei vogels kunnen er zich nestelen in de schaduw van zijn takken. De pracht van die boom is groot, want de ceders ernaast verbleken er

helemaal bij.

En hier komt dan de omkering: God doet de sappige boom verdorren. De boom sterft af niet ten gevolge van een natuurlijk verouderingsproces, maar omdat God het wil. De dorre boom daartegenover komt tot bloei, ook omdat God het wil.

De wetten in de natuur zoals de ontkieming, de groei en de bloei, de afsterving zijn ook allemaal door God gewild, want Hij is de Schepper van alles wat bestaat. Maar God kan deze natuurlijke gang in de schepping ook verstoren en omkeren, zoals hier: een sappige boom wordt dor en een dorre boom wordt groen. De profeet zegt het nog anders: een hoge boom wordt verlaagd en een lage boom wordt verheven. Zo wordt meteen duidelijk dat God langs deze ingreep in de natuur een les wil geven over Israël.

Het klein en onbeduidend volkje, overgeleverd aan het natuurlijke spel van de sterken en de zwakken daar in het Midden-Oosten, zal God zelf als een jonge twijg wegsnijden uit het politieke machtsspel van die grote ceder.

Zo is de wereldpolitiek: een grote boom met oneindig veel vertakkingen die alle wijzen naar machtsverhoudingen. Soms zijn er zoveel takken dat het machtsspel helemaal niet meer te voorzien is. Zie maar naar onze nieuwe politieke cultuur.

Israël wordt daaruit weggehaald en als een nieuw volk geplant, weg van die verdorrende boom zonder toekomst. De omliggende volkeren zijn gedoemd om te verdwijnen maar dat kleine twijgje wordt de prachtige ceder op de verheven berg, ver weg van het gekonkel in de diepte. Op eenzelfde hoogte als de berg Sinai waar Mozes het charter kreeg van een nieuwe samenleving.

Waarom wordt Israël uitverkoren om die prachtige ceder te worden? Zeker niet omdat zij zoveel beter zouden zijn dan de andere volkeren en zij het zouden verdienen om zulk een prachtige ceder te worden. Dit zou een meelijwekkende grootheidswaanzin zijn. Ze worden alleen uitverkoren om de verpletterende verantwoordelijkheid te dragen voor het charter dat God ooit aan de mensheid gaf. De oorkonde van de tien geboden met daarin de aanbedding van de éne God, die alle mensen gelijk heeft geschapen, moet van het uitverkoren volk een prachtige ceder maken, met zoveel vertakkingen dat alle vogels daarin kunnen nestelen. De Bijbelse geloofsbelijdenis heeft een westerse beschaving voortgebracht, die ondanks haar schaduwzijden is uitgedijd tot over de veelsoortige volkeren van de wereld. In de hoogte, op de berg van de aanbedding, ligt het geheim van die beschaving.

Om nu verder duidelijk te maken hoe dit uitverkoren volk groeit en kracht krijgt, doet ook Jezus beroep op een beeld uit de natuur. Hij ziet dat volk als een zaad, het Rijk Gods noemt Hij het. Het ontkiemt en schiet op, hoe weten wij niet.

Zo is het Godsgeloof, een wonderbare kracht die in ons is neergelegd en die zich breed ontwikkelt in een menswaardige beschaving.

Natuurlijk moeten we hard aan die beschaving werken en wordt ons niet alles zo maar in de schoot geworpen, vooral nu onze samenleving haar sappen aan het verliezen is door de teloorgang van het monotheïsme.

Maar we moeten goed beseffen dat het geloof op de eerste plaats een onvoorstelbare kracht is, die we krijgen. Dat is de boodschap die we tot op vandaag krijgen van die verheven berg waar de jonge ceder werd geplant.

Maar het is evenzeer de boodschap uit den hoge dat God de verborgen geloofskracht ook niet kan geven, waardoor de groene boom verdort en een beschaving decadent wordt.

Misschien moeten we over deze toenemende Godsverduistering en de gevolgen ervan voor onze samenleving ook hard nadenken. God die de verborgen kracht van het zaad geeft, kan ze ook terugtrekken. Wat is de les voor ons van deze terugtrekking?

=====
© Perikopen: Katholieke Bijbelstichting, 's-Hertogenbosch, Nederland